

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nauka.com.ua | № 4, 2020 | 30.04.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.4.55](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.55)

УДК 368:336

I. М. Цуркан,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу і фінансів,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро
ORCID ID: 0000-0003-1149-0431
A. О. Остапенко,
студентка кафедри економічного аналізу і фінансів,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро
ORCID ID: 0000-0002-4870-6892

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА КЛЮЧОВІ УМОВИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

I. Tsurkan
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economic Analysis and Finance,
National Technical University "Dnipro Polytechnic", Dnipro
A. Ostapenko
Student of the Department of Economic Analysis and Finance,
National Technical University "Dnipro Polytechnic", Dnipro

FINANCIAL STABILITY OF THE INSURANCE COMPANY AND KEY CONDITIONS FOR ITS PROVIDING

В статті показано значущість фінансової стійкості для страхових компаній. З'ясовано сутність поняття фінансової стійкості страхової діяльності як показника ефективності її діяльності. Розглянуті умови забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. Проаналізовані та систематизовані основні складові кожного фактору, а також визначено їх взаємозв'язок. Здійснено групування факторів впливу на внутрішні й зовнішні та виявлено вплив даних факторів на діяльність страховиків. Визначено, що на фінансову стійкість страхової компанії необхідно впливати за допомогою управління структурою та розміром власного капіталу, тарифною політикою, збалансованістю страхового портфеля, дієвою системою перестраховування, застосуванням адекватних методів формування страхових резервів, ефективним розміщенням страхових резервів, дотриманням високого рівня платоспроможності страхової компанії та оптимізацією структури й обсягу витрат страховика. Встановлено, що зарубіжні страховики оптимізують розмір витрат шляхом впровадження технологічних інновацій.

The volatility of the political and economic environment in the country necessitates a thorough and accurate analysis of the criteria for ensuring the financial soundness of insurance companies, since

any hint of unstable financial stability is a potential threat to the functioning of the company. Financial stability is a guarantee for insurance indemnities to insurance services consumer when the insured event occurs, which in turn shows the competitiveness and reliability of the insurance company. Thus, the problem of determining the conditions for maintaining a high level of financial stability is one of the key issues for insurers. The study of the main factors affecting the financial stability of insurance companies, and determining the features of achieving its high level. The main components of each factor are analyzed and systematized, and their correlation is determined. Influencing factors are classified into internal and external, these factors impact on the activities of insurers is revealed. It is determined that the financial stability of the insurance company should be influenced by managing the structure and size of equity, tariff policy, balancing the insurance portfolio, an effective reinsurance system, using adequate methods for creating insurance reserves, efficiently allocating insurance reserves, maintaining a high level of solvency of the insurance company, and minimizing structure and costs volume of the insurer. It is established that foreign insurers optimize the amount of costs by introducing technological innovations. The main types of technological innovations that are introduced by foreign insurers are summarized. The more factors an insurance company takes into account in the course of its activities, the higher the level of financial stability it will be possible to achieve. Today, to ensure financial stability, Ukrainian insurers have the opportunity to take into account the existing world experience in introducing innovations in insurance activity, which will allow them to minimize the cost of doing business and make optimal cost related to insurance liabilities.

Ключові слова: *страхова компанія; фінансова стійкість страховика; власний капітал; резерви страховика; перестраховування; тарифна політика; страховий портфель; витрати; технологічні інновації.*

Key words: *insurance company; financial stability of the insurer; equity; the reserves of the insurer; reinsurance; tariff policy; portfolio insurance; expenses; technological innovations.*

Постановка проблеми. На теперішній час глобалізація суспільних відносин, стосовно усіх галузей економіки всіх країн без винятку є загальноновизнаним явищем. Важливим компонентом інтеграції страхового ринку України у світове страхове господарство є розвиток страхової системи України та страхових компаній, які є основним елементом страхової системи. Страхова система відіграє значну роль у соціально-економічному розвитку держави, акумулюючи грошові кошти юридичних і фізичних осіб у значних обсягах (особливо за накопичувальними видами страхування), які можуть виступити потужним інвестиційним ресурсом. Розвинена страхова система є джерелом інвестицій у пріоритетні галузі економіки, чим сприяє вирішенню глобальних економічних завдань.

Тому підтримання високого рівня фінансової стійкості страхових компаній України є важливою умовою їх стабільного функціонування та є запорукою успішної реалізації їх місії та стратегічних цілей. Фінансова стійкість – це не тільки вагомий фактор для страхової компанії, як спосіб «вижити», але ця інформація цікава клієнтам, партнерам компанії, інвесторам та зокрема державі, яка здійснює контроль за страховою діяльністю. Досить багато факторів, які можуть погіршити стан страхової компанії, тому страховики повинна мати ряд дій задля того, щоб не допустити цього. Тобто фінансова стійкість є запорукою для страховика для виконання своїх зобов'язань перед страхувальником, що показує конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам тлумачення фінансової стійкості страхових компаній приділяється увага багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Теоретичні основи фінансової стійкості страхових компаній, фактори під впливом яких знаходиться даний елемент фінансового стану та критерії її забезпечення досліджувалися багатьма українськими та зарубіжними вченими, серед яких варто виділити таких, як Бойко А.О. [1], Гаманкова О.О. [2], Герасимова І.Ю. [2], Журавльова О.С. [4], Кучерівська С.С. [5], Олійник В. М. [6], Ткаченко Н.В. [7], Шірінян Л.В. [8] та інші. Не зважаючи на розмаїття наукових поглядів щодо сутності, теорії і практики забезпечення фінансової стійкості страхових компаній, ці питання залишаються не достатньо вивченими. Недостатньо розроблені теоретичні аспекти впливу страхових інновацій на фінансову стійкість страховиків.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є дослідження основних факторів, що здійснюють вплив на фінансову стійкість страхових компаній та визначення особливостей досягнення її високого рівня.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні Україна має тяжкий соціально-економічний стан та політичну нестабільність, а це у свою чергу впливає як на діяльність суб'єктів господарювання, так і на суспільство. Неприятлива економічна ситуація в країні стримує розвиток підприємств, що призводить до постійної загрози закриття, а саме до їх неплатоспроможності та неконкурентоздатності. Через це суб'єкти господарювання повинні так будувати свою діяльність, щоб мати в майбутньому фінансову надійність, як для себе так і для своєї країни. Перш за все потрібно навчитися реально оцінювати свої можливості та враховувати можливі зовнішні та внутрішні загрози.

В даній ситуації, яка склалась в країні страховий ринок посідає одне з найважливіших місць, адже страховики є інституційними інвесторами, зокрема кошти страхової компанії можуть бути джерелом впровадження державних проєктів. Державна влада у свою чергу зобов'язана покращувати економічне забезпечення суспільства, цим даючи людям змогу заощаджувати. Але для того, щоб населення мало довіру та дійсно могло передати відповідальність за своє життя чи майно страховим компаніям, для досягнення цього страховики повинні приділити значну увагу своїй фінансовій стійкості. Фінансова стійкість є важливим фактором функціонування страхової діяльності, тому що правильний розрахунок використання коштів дасть змогу в майбутньому відшкодувати страхові виплати страхувальникам при настанні страхового випадку, а цим самим уникнути банкрутства та отримати прибуток. Механізм страхування забезпечує захистом юридичних та фізичних осіб від різних небезпек (ризиків). При невідповідному рівні платоспроможності та фінансової стійкості страховика, який може призвести до невиконання гарантій щодо страхових виплат страхувальникам втрачається сенс в самому страхуванні. Однею з особливостей роботи страхової компанії є отримання «грошей наперед» задля надання гарантій страхувальникам з боку страховика.

Отже, дана тема є актуальною як з боку страхової компанії, задля того щоб бути конкурентним гравцем, так і з боку держави, задля покращення економічного стану.

Перш за все потрібно розглянути сьогодишню ситуацію, яка склалась на страховому ринку, а саме кількість страхових компаній за останні 5 років (табл.1).

Таблиця 1.
Динаміка кількості страхових компаній на страховому ринку України за 2015-2019 рр.

Рік	2015	2016	2017	2018	Станом на 30.09.2019
Загальна кількість страхових компаній	361	310	294	281	234
Кількість страхових компаній "non-life"	312	271	271	251	211
Кількість страхових компаній "life"	49	49	39	33	23

Джерело: побудовано за даними [9]

Проаналізувавши дані таблиці спостерігаємо тенденцію до зменшення страхових компаній на страховому ринку України протягом 5 років на 35% - це від загальної кількості. Кількість страхових компаній "non-life" за 2015-2019 рр. зменшилась 28,5%, кількість страхових компаній "life" на 53%, тобто майже вдвічі. Всі ці показники дають зрозуміти, що страховики не можуть закріпитися на страховому ринку через свою фінансову ненадійність, зокрема не можуть ефективно використовувати кошти, надані страхувальниками.

Вчені по різному трактують визначення фінансової стійкості, тому розглянемо декілька прикладів. Достатньо зрозумілим є тлумачення Бойко А.О. «Фінансова стійкість страхової компанії – це комплекс дій (фінансового, інвестиційного та організаційного характеру), направлених на постійну підтримку балансу між витратами та зобов'язаннями страховика та фінансовими ресурсами, необхідними для їх покриття або виконання, в результаті чого досягається ефективний розвиток страхової компанії не зважаючи на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів функціонування економіки» [1, с. 38].

Ще одне визначення Палкіна А.В. «Фінансова стійкість страховика – це здатність виконувати прийняті зобов'язання за договорами страхування та перестраховування при впливі несприятливих факторів і зміні економічної кон'юнктури» [10, с. 45].

Також досить популярним є трактування фінансової стійкості через забезпечення платоспроможності компанії.

Проаналізувавши визначення вчених можна зробити висновок, що фінансова стійкість - це ряд заходів (фінансових, а головне інвестиційних), що являють ефективний розрахунок витрат страхової компанії як внутрішніх (утримання самої страхової компанії), так і зовнішніх (страхові виплати страхувальникам при настанні

страхового випадку), в результаті виконання цих заходів страхова компанія має стабільний прибуток та постійний розвиток. Головною ознакою фінансової стійкості страховиків є платоспроможність – це здатність страхової компанії виплачувати страхові виплати вчасно та у повному їх розмірі.

Більшість авторів у своїх працях виділяють майже однакові умови забезпечення фінансової стійкості страхової компанії, до яких можна віднести: достатній розмір власного капіталу, оптимальну тарифну політику, збалансованість страхового портфеля, система перестраховування, достатній розмір страхових резервів для здійснення майбутніх виплат, оптимальну інвестиційну політику та високий рівень платоспроможності страхової компанії [1, 2, 3, 4, 5, 6,7].

Деякі науковці, а саме Шірінян Л. [8, с. 59-60], окрім згаданих раніше факторів вважають, що на фінансову стійкість страховиків впливають також обсяг та структура статутного фонду, мобільність страхової компанії, структура самої організації, склад і структура витрат, інфляція, гарантійні фонди, участь у централізованих резервних фондах, а також маркетингова політика.

Ми погоджуємося з думкою Журавльової О.С. [4, с. 40], щодо доцільності поділу факторів впливу на фінансову стійкість на внутрішні та зовнішні. Це пояснюється тим, що страхова компанія виступає одночасно і об'єктом, і суб'єктом економічних відносин.

Зовнішні фактори – це фактори, які не пов'язані та не залежать від роботи та продуктивності страхової компанії.

До зовнішніх факторів можна віднести:

- Економічні (рівень інфляції, економічна та політична ситуація країни, конкуренція на страховому ринку, грошово-кредитна політика країни);

- Соціальні (рівень смертності населення, рівень захворюваності);
- Психологічні (репутація страховиків);
- Екологічні (навколишнє середовище, яке впливає на рівень захворюваності).

Також важливим зовнішнім фактором є політична ситуація, адже політична нестабільна в країні не дасть змогу нормального функціонування як окремих страхових компаній так і в страхового ринку в цілому.

Внутрішні фактори – це фактори, які впливають на діяльність страхової компанії безпосередньо всередині компанії. Їх можна поділити на фінансові та не фінансові. До фінансових належить:

- Статутний капітал;
- Перестраховування;
- Ефективна тарифна політика;
- Інвестиційна політика;
- Страховий портфель.

Не фінансові фактори у свою чергу можна поділити на управлінські та загальні. До управлінських факторів відноситься: маркетинг, кадрова політика та комунікація як керівництва з працівниками, так і працівників з клієнтами. Тобто саме обслуговування страхувальника, відношення до нього та надання повного переліку всіх нюансів майбутнього співробітництва буде відігравати значну роль при виборі страхувальником страховика.

До загальних факторів відноситься організаційна структура, склад робітників та засновників, а також фінансове становище засновників.

Звісно, що охопити та контролювати всі фактори страхової компанії надто складно, тому робота та розвиток буде залежати безпосередньо від тих факторів, які страховик визначить пріоритетними. Головними мають бути внутрішні фактори, адже зовнішні фактори страховики не можуть контролювати.

Розглянемо кожен критерій окремо та в чому його важливість:

- Власний капітал страхової компанії виступає тим гарантом виплат страхувальникам у катастрофічних ситуаціях, коли інвестиційні вклади не спрацювали.

- Правильно розрахована тарифна політика дає змогу адекватно оцінити вартість страхового продукту, який пропонується на страховому ринку. Тарифна ставка містить в собі резерви, які формуються з кожної проданої страхової послуги, також в тарифну ставку входить прибуток, який отримує страховик та саме утримання страхової компанії (заробітна плата робітникам, оренда приміщень, прилади для роботи, канцтовари та інше). У випадку коли розрахована занижена тарифна ставка, то резерви формують у недостатньому розмірі для майбутніх виплат клієнтам. В результаті втрачається довіра страхувальників та за не змоги розрахуватися з ними компанія стає банкрутом. У випадку, коли розрахована завищена тарифна ставка то страховий продукт коштує на порядок вище на відмінну від інших страхових компаній. У свою чергу це призводить до втрати клієнтів та поступово до того, що компанія стає не конкурентною, внаслідок зменшення зацікавленості страхувальниками у цьому страховому продукті.

Проведення ефективної тарифної політики дозволяє страхової компанії підтримувати рівновагу між отриманими страховими преміями та здійсненими страховими виплатами, що є запорукою забезпечення стабільності діяльності страхової компанії.

Адекватний розрахунок тарифних ставок для договорів страхування дозволяє досягти такого важливого критерію забезпечення фінансової стійкості страхової компанії, як збалансованість страхового портфеля страхової компанії [11, с.154].

- Наступний критерій – це наявність збалансованого страхового портфеля. При його формуванні головною ціллю виступає мінімізація збитку та максимізація доходу. Головне завдання менеджменту страхової компанії при управлінні страховим портфелем – це постійний аналіз та контроль за укладеними та новоукладеними страховими полісами їх рівнями ризику, напрямками страхування та сумами виплат.

- Страхові резерви, як уже розповідалось (як уже зазначалось) у тарифній політиці це та опора для страхової компанії, за допомогою якої страховик може повністю виконати свої обов'язки перед страхувальниками.

- Одним з важливих критеріїв для забезпечення фінансової стійкості є перестраховання та співстрахування. Платоспроможність страхової організації буде залежати від того як обсяг страхових операцій збігається з його можливостями, тобто з власними коштами. Ті договори, які значно перевищують власне утримання страховика повинні передаватися в перестраховання або співстрахування. Суть перестраховання полягає у тому, що страховик по певних прийнятих ризиках передає частину відповідальності іншим страховикам задля збалансованості страхового портфеля та утримання своєї фінансової стійкості. Суть співстрахування полягає у тому, що великий ризик страхують одним договором, але з різними страховиками.

Досліджуючи особливості та значущість перестрахових операцій у розрізі підвищення рівня фінансової стійкості страховика, необхідно зазначити, що використання вказаного інструмента повинно мати всебічний і системний характер. Проводячи перестраховання тільки з метою зменшення відповідальності в межах значних за обсягами ризиків, менеджмент страхової компанії обмежує потенціал застосування даного інструмента щодо забезпечення фінансової стійкості [11, с.46].

- Робота андеррайтерської політики полягає у тому, що страховики при укладанні договору поглиблено оцінюють ймовірність настання цього страхового випадку, розраховують максимальний збиток, який може понести страхова організація, при настанні цього ризику та роблять висновки чи потрібно укласти цей договір чи ні.

- Останній не мало важливий критерій – це інвестиційна політика. Адже завдяки інвестиціям страхові компанії можуть не тільки належним чином виплачувати страхові виплати страхувальникам, але й отримувати прибутки. Загалом інвестиційна діяльність страховиків прямо пропорційна їх інвестиційного потенціалу. Інвестиційний потенціал – це тимчасово вільні кошти, які страховик вкладає в інвестиції задля одержання інвестиційного доходу. Інвестиційна діяльність має значне місце не тільки для економіки держави, а й для самої страхової компанії. Адже, якщо вірно розраховувати тактику та стратегію інвестиційної політики, то це дасть змогу отримувати прибутки, бути платоспроможним, а головне конкурентним. Однією з умов успішного розвитку вітчизняних страхових компаній є інвестиційна діяльність.

Лише два науковці, а саме Журавльова О. С. [4, с. 44] та Шірінян Л.В. [8, с. 73] роблять акцент на такий фактор як склад і структура витрат, стратегія компанії стосовно витрат. Цей фактор отримує все більшу значущість в умовах конкурентної боротьби на страховому ринку під впливом глобалізаційних процесів в страховій галузі.

Виплати страхових сум і страхового відшкодування є основною статтею витрат страховика як за питомою вагою, так і за значущістю в організації страхової справи. Для забезпечення фінансової надійності та задовільної роботи необхідно звести до мінімуму витрати на ведення справи й зробити оптимальними витрати, пов'язані зі страховими зобов'язаннями [8, с. 73].

Знизити або оптимізувати рівень витрат на теперішній час можливо шляхом впровадження інновацій в страхову діяльність. Особливо це стосується впровадження технологічних інновацій. Це пояснюється наступним. Страхування в порівнянні з другими галузями було галуззю з низьким рівнем залученості клієнтів. Багато страховиків мали обмежену взаємодію зі значною частиною кінцевих споживачів, оскільки значна частина їхнього бізнесу є посередницькою, наприклад, брокери отримують величезну щорічну компенсацію в розмірі 45 мільярдів доларів від страховиків по всьому світу [12]. Крім того, повільне цифрування галузі перешкоджає високій частоті взаємодії страховиків і страхувальників. Відсутність великої кількості точок дотику з клієнтами означає, що страховики мають менше можливостей для розуміння потреб клієнтів і використання ідей для зміни продуктів у відповідності до вимог останніх.

Тобто асиметрія інформації між страхувальником і страховиком є рушійною силою інновацій на страховому ринку. Інновації є відповіддю на недосконалість теперішніх взаємозв'язків на страховому ринку, що не дозволяє учасникам ринку (страховикам, перестраховикам) знизити свої ризики і максимізувати свою продуктивність [13, с.68].

Грунтуючись на висновках авторського колективу Кетлін Т., Паліат П., Сегея І., можна стверджувати, що продумана програма оцифрування може забезпечити до 65% зниження витрат, 90% скорочення часу виконання ключових процесів страхування та покращити коефіцієнти конверсії більш ніж на 20% [13, с.71]. Наприклад, використання телематики в транспортному страхуванні може вирішити проблему справедливих страхових тарифів і забезпечити клієнту адекватну вартість страхових послуг.

Щороку інвестиції в технологічні інновації на страхових ринках зростають у всьому світі. Більше 8,5 мільярдів доларів зібрали компанії InsurTech у всьому світі за період з 2014 по 2018 рік, за цей час було укладено 599 угод (рис. 1) [14].

Рис. 1. Загальне (всесвітнє) фінансування у InsurTech, 2014-2018рр.
Джерело: розраховано та побудовано авторами за даними [14]

І хоча США залишається найактивнішою країною InsurTech, оберти зростають у глобальному масштабі (рис. 2). Лева частина глобальних угод InsurTech за останні п'ять років була зосереджена у Північній Америці, за цей період у регіоні було укладено 312 із 599 угод у підсекторі. Однак частка угод з участю компаній InsurTech, що базуються в регіоні, зменшилася з 58% у 2014 році до 49,2% у 2018 році, оскільки компанії інших регіонів світу привертають увагу інвесторів [14].

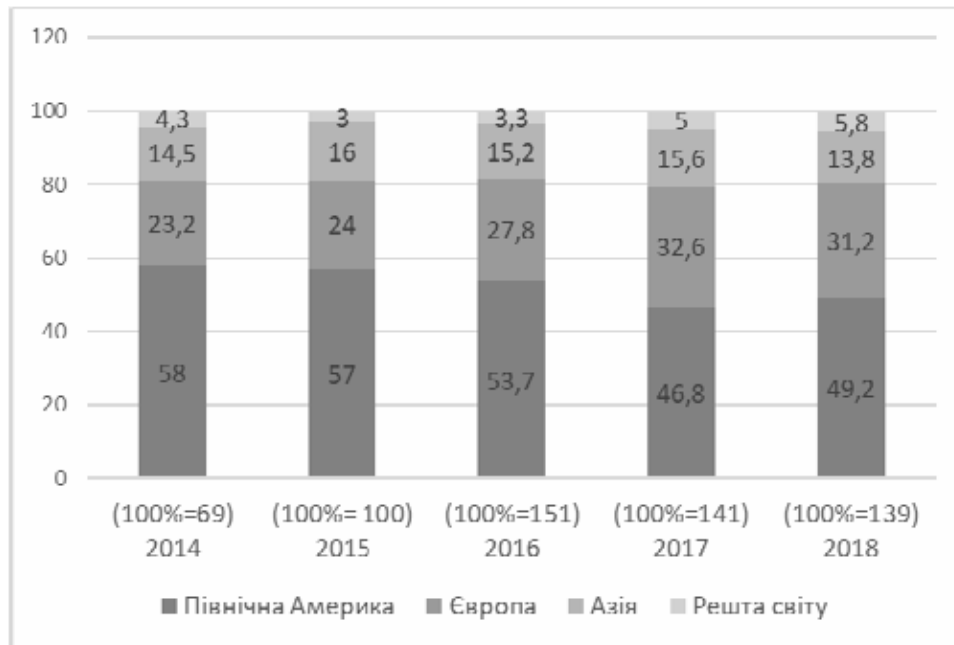

Рис. 2. Глобальні угоди Insur Tech за регіонами, 2014-2018 (як % від загальної кількості угод)
Джерело: розраховано та побудовано авторами за даними [14]

Цей зростаючий імпульс став важливим каталізатором для багатьох зарубіжних компаній, які розпочали модернізацію та вдосконалення своїх послуг через впровадження проривних технологій для досягнення конкурентоспроможності.

Проблеми, які спричиняють страховиків переходити на цифрові стратегії наступні [15]:

1. Внутрішні процеси страхових компаній часто бувають занадто складними.

Існує багато дублюючих бізнес-процесів. Які можуть бути автоматизовані, що дозволить компанії скоротити витрати приблизно на 40%, автоматизувавши до 30% операцій.

2. Страхувальники не задоволені своїми постачальниками послуг.

Дослідження Morgan Stanley й BCG заявили, що страхові компанії зазвичай погано обслуговують клієнтів. Близько 60% страхових клієнтів у всьому світі не задоволені своїми постачальниками послуг, і майже 50% страхових клієнтів розглядають можливість переходу на більш нові моделі. Технології можуть розширити взаємодію зі споживачами і, таким чином, підвищувати задоволеність клієнтів.

3. Молоді вундеркінди воліють працювати в технологічних, консалтингових або інших фінансових компаніях, але не в страхових компаніях.

Згідно Accenture, тільки 2% випускників університетів США планують увійти в страхову індустрію. В результаті компанії часто не мають достатньо технічно кваліфікованих співробітників, щоб стежити за змінами, що вже казати про їх впровадження.

Основними видами технологічних інновацій, які були впроваджені в страховій діяльності зарубіжними страховиками, є [13, с. 73-74]:

- Цифрові платформи - Інтернет, смартфони;
- Телематика / Телеметрія - датчики, які дозволяють приймати, передавати та обробляти дані за допомогою телекомунікацій, не впливаючи на управління віддаленими об'єктами;
- Великі дані і аналітика даних - моделювання даних для підтримки прийняття рішень;
- Компаратори (пристрої, які порівнюють) та Robo-консультанти - онлайн-сервіси, які надають автоматизоване порівняння та консультації на основі алгоритму;
- Машинне навчання та штучний інтелект - моделювання прогнозів.

Як показало дослідження зарубіжні страхові компанії широко застосовують нові технології в галузі штучного інтелекту. Deloitte прогнозує, що страховики збільшать свої витрати на штучний інтелект на 48% протягом наступних п'яти років, підвищивши автоматизацію в усьому, від обробки претензій до розслідування шахрайства, консультування за програмами та запобігання загрозам [16].

Хоча нові технології можуть поліпшити ділові операції страхових компаній, оптимізувати їх витрати, ці зміни пов'язані з новими проблемами. В результаті збільшення впровадження інновацій в галузі страховики отримують доступ до більш конфіденційної інформації про своїх клієнтів, що підвищить операційні ризики. Тому системи страховиків, які використовуються для зберігання конфіденційної інформації, повинні бути стійкими до постійних порушень даних. Комп'ютерне програмування та проектування даних стануть важливим компонентом в процесі переходу страховиків в цифрову індустрію, засновану на даних. Це у свою чергу, вимагатиме від страховиків розвитку адекватних технічних ресурсів, знань і навичок, необхідних при використанні нових технологій в їх ділових операціях. Технологічні досягнення в страховій галузі в кінцевому підсумку приведуть до змін у сфері регулювання. З одного боку встане вирішення питань, пов'язаних з комплексним регулюванням даних, тому страхові регулятори й правила конфіденційності даних будуть відігравати важливу роль у визначенні того, як страховики зможуть використовувати дані, а також впливати на рівень настройки продукту, доступного для клієнтів. З другого боку, страховикам прийдеться скорегувати свої бізнес-моделі та політику, щоб задовольнити будь-які додаткові вимоги, встановлені законодавством. Також використання цифрових технологій тягне за собою збільшення кібер-ризиків для страховиків. Особливо це стосується галузі, де автономні автомобілі, пристрої для моніторингу здоров'я та розумні будинки з часом стануть нормою. Спадкові системи страховиків, побудовані на незавершеному та застарілому програмному забезпеченні, будуть дуже вразливі до кібератак. Інтерактивні технології, такі як телематика, носіння та IoT, забезпечать кіберзлочинцям нові маршрути до високочутливих персональних даних.

Україна має можливість врахувати існуючий світовий досвід щодо впровадження інновацій в страховій галузі як для розвитку її страхової системи, так і для підвищення фінансової стійкості окремої страхової компанії. Автоматизація інформаційної системи страховика та розвиток онлайн-страхування є необхідною умовою для ефективного управління страховою компанією на сучасному етапі розвитку страхового ринку. Запорукою ефективного бізнесу страхової компанії буде його потужна інформаційна система [17, с.79].

Чим більше факторів страхова компанія врахує в процесі своєї діяльності, тим вищий рівень фінансової стійкості можливо буде досягти.

Висновки. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах поглиблення світових інтеграційних процесів в економіці та посилення взаємозалежності учасників страхового ринку є надзвичайно важливим завданням. Фінансова стійкість страхових компаній виступає одним з основних критеріїв при виборі страховика потенційними страхувальниками, а також основою успішного її функціонування й розвитку. Серед основних умов забезпечення фінансової стійкості страховика можна відмітити: достатній розмір власного капіталу, оптимальну тарифну політику, збалансованість страхового портфеля, система перестраховування, достатній розмір

страхових резервів для здійснення майбутніх виплат, оптимальну інвестиційну політику та високий рівень платоспроможності страхової компанії та стратегія компанії стосовно витрат шляхом впровадження технологічних інновацій.

Підводячи підсумок, потрібно зазначити, що у одній страховій компанії деякі фактори мають більш вагоме значення, а у другій компанії – інші фактори, тобто це все індивідуально. Тому вплив факторів на фінансову стійкість потрібно аналізувати в кожній компанії окремо. Для цього потрібно використовувати набір аналітичних показників, якими можна охарактеризувати фінансову стійкість страхових компаній. Дослідження методичних підходів до аналізу фінансової стійкості страхових компаній і визначення основних етапів аналізу і складу показників для аналізу буде подальшим напрямком досліджень.

Література.

1. Бойко А.О. Теоретичні основи та практичний досвід забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*: збірник наукових праць. 2010. № 7 (25). Ч. 4. С. 36–50.
2. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2007. 328 с.
3. Герасимова І. Ю. Система фінансових важелів та її вплив на фінансову стійкість страхових компаній в умовах глобалізації. *Економічний простір*. 2015. № 103. С. 118-128.
4. Журавльова О. Є. Особливості впливу факторів на фінансову стійкість страхових компаній. *Ринок цінних паперів України*. 2013. № 1–2. с. 39 – 45.
5. Кучерівська С.С. Фінансова стійкість страхових компаній : дисертація... канд.екон.наук : 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Тернопіль, 2010. 261 с.
6. Олійник В. М. Методологічні засади забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: дисертація ... д-ра екон. наук, спец.: 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Суми, 2016. 507 с.
7. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній (методологія оцінки та механізми забезпечення): дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Суми, 2011. 418с.
8. Шірінян Л.В. Фінансова стійкість та шляхи її забезпечення: дисертація... канд.екон.наук : 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Харків, 2007. 187 с.
9. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері послуг URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html> (дата звернення: 21.02.2020).
10. Палкин А. В. Функциональная взаимосвязь показателей и факторов финансовой устойчивости страховой организации. *Финансы*. 2008. №12. С. 45-48.
11. Олійник В.М., Бондаренко Є.К. Поняття фінансової стійкості страхової компанії та елементів впливу на неї. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць*. 2014. Вип 39. С. 149-157.
12. Innovation in Insurance: How Technology is Changing the Industry. 2016. URL: <https://www.iif.com/Publications/ID/1246/Innovation-in-Insurance-How-Technology-is-Changing-the-Industry> (дата звернення: 22.10.2019).
13. Klapkiv L., Klapkiv J. Technological innovations in the insurance industry. *Rozprawy Ubezpieczeniowe. Konsument na rynku usług finansowych*. 2017. №26. С.67-78.
14. Global InsurTech funding tops \$3bn in 2018. 2019. URL: <https://fintech.global/global-insurtech-funding-tops-3bn-in-2018/> (дата звернення: 16.01.2020).
15. Insurance Technology: 11 Disruptive Ideas to Transform Traditional Insurance Company with Machine Learning, APIs, Blockchain, and Telematics. 2018. URL: <https://www.altexsoft.com/blog/finance/insurance-technology-7-disruptive-ideas-to-transform-traditional-insurance-company/> (дата звернення: 19.01.2020).
16. Haywood M., 2018. Era of Insurance Innovation Is Upon Us. 2018 URL: <http://insurancethoughtleadership.com/era-of-insurance-innovation-is-upon-us/> (дата звернення: 18.01.2020).
17. Пікус Р.В., Заколюдажний В.О. Інноваційний розвиток страхової діяльності як основа підвищення її ефективності. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2015. №168. С.72-80.

References.

1. Boiko, A.O. (2010), “Theoretical principles and practical experience of insurance company financial stability providing”, *Ekonomichni nauky. Seriiia «Oblik i finansy»*, vol. 7, pp. 36-50.
2. Hamankova, O.O. (2007), *Finansy strakhovykh orhanizatsii* [Finance insurance companies], KNEU, Kyiv, Ukraine.
3. Herasymova, I.Ju. (2015), “Financial leverage system and its impact on financial stability of insurance companies in conditions of globalization”, *Ekonomichniyi prostir*, vol. 103, pp. 118-128.
4. Zhuravlova, O.Je. (2013), “Features of influence of factors on financial stability of insurance companies”, *Rynok tsinnykh paperiv Ukrainy*, vol. 1-2, pp. 39-45.

5. Kucherivska, S.S. (2010), "Financial stability of insurance companies", Abstract of Ph.D. dissertation, Money, finances and credit, Ternopil National Economic University, Ternopil, Ukraine.
6. Oliinyk, V.M. (2016), "Methodological principles of ensuring financial stability of insurance companies", Abstract of D. Sc. dissertation, Money, finance and credit, Ukrainian Academy of Banking, Sumy, Ukraine.
7. Tkachenko, N.V. (2011), "Financial soundness of insurance companies (assessment methods and provision mechanism)", Abstract of D. Sc. dissertation, Money, finance and credit, State Higher Educational Institution "Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine", Sumy, Ukraine.
8. Shirinian, L.V. (2007), "Financial stability of an insurance company and the ways of its realizing", Abstract of Ph.D. dissertation, Money, finances and credit, Kharkov National University, named by V.N. Karazin, Kharkov, Ukraine.
9. National Commission for State Regulation of Financial Services Markets (2020), "Information on the state and development of the insurance market of Ukraine", available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-ryнку-Ukrainy.html> (Accessed 21 February 2020).
10. Palkin, A.V. (2008), "Functional correlation of indicators and factors of financial stability of an insurance organization", *Finance*, vol. 12, pp. 45-48.
11. Oliinyk, V.M. and Bondarenko, Ye.K. (2014), "The concept of financial stability of an insurance company and its elements", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats*, vol. 39, pp. 149-157.
12. Institute of International Finance (2016), "Innovation in Insurance: How Technology is Changing the Industry", available at: <https://www.iif.com/Publications/ID/1246/Innovation-in-Insurance-How-Technology-is-Changing-the-Industry> (Accessed 22 February 2020).
13. Klapkiv, L. and Klapkiv J. (2017), "Technological innovations in the insurance", *Journal of Insurance, Financial Market and Consumer Protection*, vol. 26, pp. 67-78.
14. FinTech Global (2019), "Global InsurTech funding tops \$3bn in 2018", available at: <https://fintech.global/global-insurtech-funding-tops-3bn-in-2018/> (Accessed 16 January 2020).
15. AltexSoft (2018), "Insurance Technology: 11 Disruptive Ideas to Transform Traditional Insurance Company with Machine Learning, APIs, Blockchain, and Telematics", available at: <https://www.altexsoft.com/blog/finance/insurance-technology-7-disruptive-ideas-to-transform-traditional-insurance-company/> (Accessed 19 January 2020)
16. Haywood, M. (2018), "Era of Insurance Innovation Is Upon Us", available at: <http://insurancethoughtleadership.com/era-of-insurance-innovation-is-upon-us/> (Accessed 18 January 2020).
17. Pikus, R.V. and Zakolodiazhnyi, V.O. (2015), "Innovative development of insurance activity as basis for improving its efficiency", *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Economics*, vol. 168, pp. 72-80.

Стаття надійшла до редакції 06.04.2020 р.